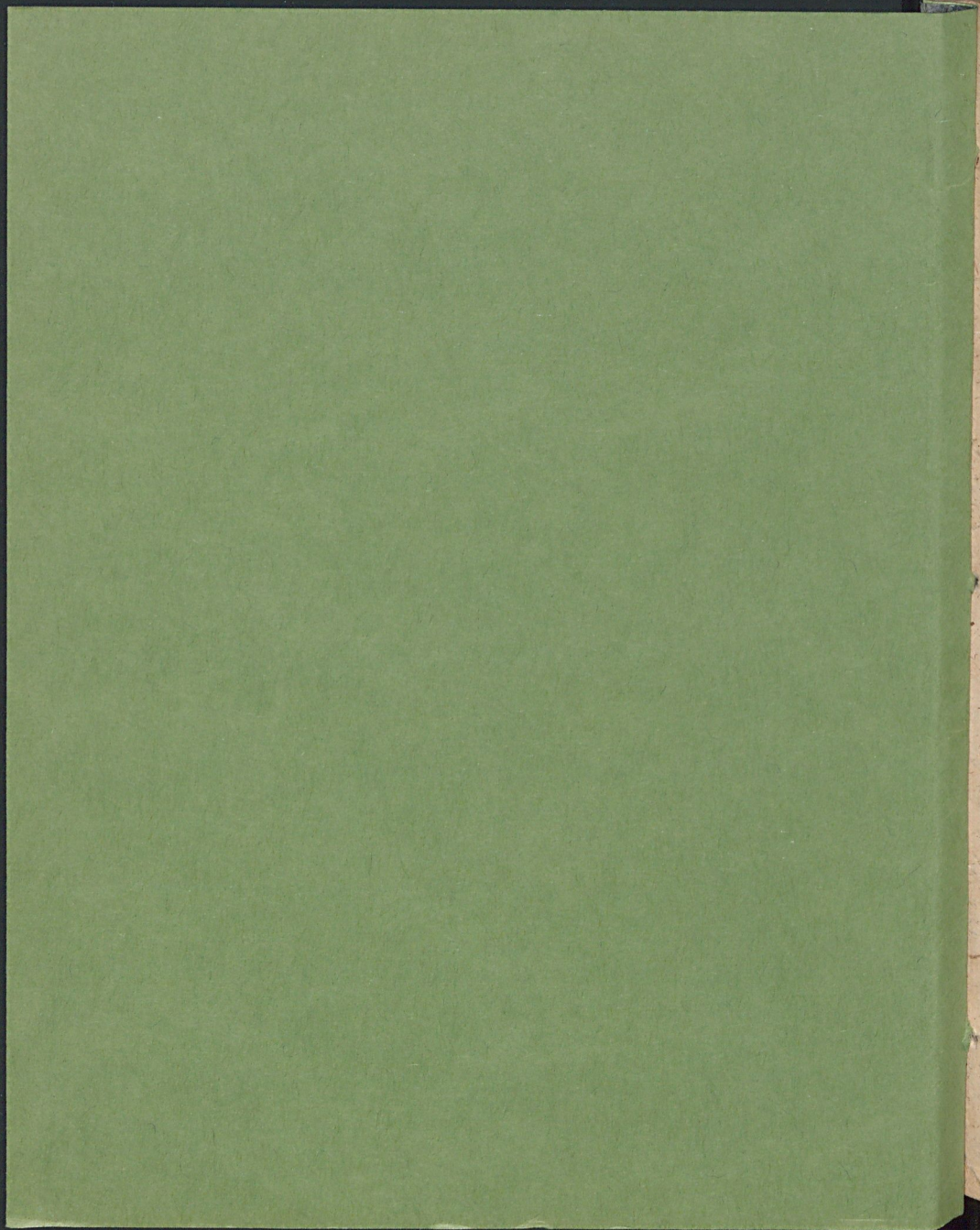

05

A

311

5
Exercitationum Politicarum,
nobiliores controversias
expendentium,

Q U I N T A

Quam,

D. O. M. A.

In celeberrimâ Electorali ad Albim

Academia

P R Æ S I D E

M. JOHANNÉ OLEARIO

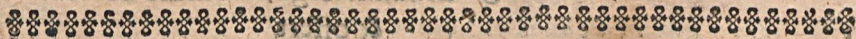
Hallens. Sax. Amplifs. Facult. Philo-
soph. Adjuncto

Publicè ventilandam proponit

PAULUS RÖBERUS Hallens. Saxo,

In Auditorio Minori, ad diem 25. Junii

horis Matutinis,

WITTEBERGÆ,

Typis JOHANNIS CHRISTOPHORI Siegel,

Anno MDCXXXVI.

RECTORI MAGNIFICO
VIRIS

*Admodum Reverendis, Consultissimis,
Amplissimis, Experientissimis, Excellentissimis,*

Academiae VVittebergensis
Patribus conscriptis,

*Dominis Fautoribus, Patronis ac
Promotoribus suis aeternum
observandis ac suspici-
endis*

Exercitationem hanc Politicam debitae
gratitudinis ergo, submisse dedicat
& offert

PAULUS RÖBERUS,
Hallens. S.

150

QUÆSTIO I.

Quenam optima sit Respublica?

Ensus quæstionis est de generali considerati-
 one Reip. quatenus illa in rectâ & vitiosam seu
 aberrantē dividi solet. Ubi quanquam hic illā,
 alius aliam præfert, non destitutus rationi-
 bus, quæ passim apud Casum, Bodinum &c.
 occurrunt, nos tamen posthabitis illis omni-
 bus & singulis asserimus: Optimam, generaliter loquendo, esse
 Rempublicam illam, in quâ Magistratus publica utilitatis graciâ,
 secundum leges, populo volenti imperat; quæ proinde recta merito ap-
 pellatur, & ei opponitur, in quâ Magistratus citra leges propter suas
 ipsius utilitates populo invito dominatur, quæ jure vitiosa seu aberrans
 vocari potest. Quod prob. 1. ex ipsâ rei naturâ, quam explicat
 Aristot. lib. 3. Polit. cap. 4. 5. 7. ostendens, quod aliæ Respubl.
 sint rectæ ὀρθαί & ei, quod simpliciter justum, consentaneæ;
 quæ communem spectant utilitatem: vel aberrantes seu di-
 gressiones, aut vitiosæ Respub. πρᾶξι βλάσπεις, φθοραί, ἡμι-
 μέγας τῶν ὀρθῶν. Ubi verò prior exulat, ibi posterior locum
 habet. 2. Ex bonâ Reip. requisitis. Namq; 1. ea curat bonum publi-
 cum, salutem civium, ἀγαθὸν κοινόν. Quo respicit illud Ciceronis lib.
 3. de LL. Salus populi suprema lex esto. Et Seneca de Clement. quan-
 do vult ut Imperator cogitet, non suam esse Rempub. sed se esse Rei-
 publicam. Confer exempla Codri, privatæ salutis adeo præferentis
 publicam, ut ne mortem oppetere veritus sit. apud Justin. lib. 2.
 item Leonide. ibid. Epaminonde apud Pausaniam. Deciorum apud
 Valer. Max. lib. 5. cap. 6. Et Livium. lib. 8. Conferatur Aristot. lib. 3.
 Polit. cap. 4. Si ergò ullibi, certè hic obtinet illud Ciceronis lib. 1.
 de LL. Ut quisq; maximè ad suum commodum refert, quæcumq; agit
 ita minimè est vir bonus. Vid. plura apud Arniseum c. 7. p. 127. seqq.
 A 2

2. Eadem Respub. secundum leges vel divinas vel humanas & naturales imperat. Siquidem finis etiam optimus sine mediis convenientibus frustra acquirendus proponitur. Confer *Aristot. l. Oeconom. & l. 4. Polit. cap. 10. 6. 8.* Tandem & ipsa Respub. bona in populū volentem imperium habens moderatissimā & exoptatissimā administratione gaudet. *Ex quibus ad argumenta que passim huic veritati opponi solent, responsio est facillima;* Impri- mis verò, si quoad tertium bonæ Reipub. requisitum observe- tur, ejusdem perpetuitatem tumdemum concedi, si subditi sint tales, quales esse convenit. Possē enim sapissimè fieri, ut subditi, quorum mores corrupti sunt & depravati, optimi prin- cipis avertentur & reculent imperium, non negamus.

QUÆSTIO II.

Quomodo convenientissimè dividatur Respublica?

Varias hæc de re variorum autorum opiniones in com- pendium redactas passim videre est apud *Gregor. Tholosanum. Platonis* verò sententia ex *Diogene Laërtio, & Aristot. lib. 4. Polit. cap. 2. constat*, quod quinque faciat in universum Reipub. species; aliam verò *Ciceronis* sententiam exponit *Augustinus lib. 9. de C. D. cap. 21.* aliam *Tacitus*, qui *lib. 4. Cunctas*, inquit, *nationes & urbes aut populus, aut primates, aut singuli regunt.* Confer *Herodor l. 3. in deliberatione Principum Persicorum de regno deinceps admini- strando, cum Cambyses vitæ functus esset. & Patric. lib. 1. de Instit. Reipub. cap. 4. Machiavell. l. 1. discurs. cap. 1. Bodin. l. 2. cap. 1. Tho- losan. lib. 5. cap. 1. Lipsium l. 2. Polit. cap. 2.* Hisce verò omnibus suo loco relictis asserimus: *τηχροτυλκω* receptissimam in *Monar- chiam, Aristocratiā & Democratiā* meritò esse preferendam, cui ex opposito altera in *tyrannidem, & Oligarchiam, & ochlocratiā* divisio respondet. Quod *prob. 1.* Ex sufficienti enumeratione. Nam ut ex *quæst. 1.* constat, Respub. vel recta est, vel vitiosa. Recta est vel *Monarchia* seu regnum, si unus rectè imperat; sin verò utilitatis propriæ gratiā, fit Respub. aberrans & in specie *Tyrannis. 2.* Vel *Aristocratiā*, si optimi quique ad salutem civium

civium imperant; sin pauciores, degeneratio fit, & oligarchia oritur. 3. Vel Democratia seu Politia, si plures ex universo civium ordine, siue qvado univetsus populus, aut maxima ejus pars æqualiter imperat secundum leges; Cùm verò improba plebs pro arbitrio suo omnia agit cum detrimento Reipub. aut primariorū civiū, degeneratio fit, & oritur Ochlocratia. 2. Idem patet ex *Aristot. l. 3. Polit. c. 5. & 7.* ubi hoc modo progredi videtur: *Summa potestas est vel penes leges, vel penes homines. Si penes homines, vel omnes, vel paucos, vel unum. Omnes aut æquales virtute seu libertate ut in Politia seu Democratiâ. Pauci vel præstantes virtute sunt, ut in Aristocratiâ, vel divitiis & nobilitate, ut in Oligarchiâ. Unus demum vel optimus est, ut Rex; vel pessimus, ut Tyrannus. Confer eundem Aristot. l. 4. Polit. c. 2. 3. Ex præstantissimorum Politicorum suffragio. vid. Arnise. lib. de Repub. in gen: c. 1. Tholosan. lib. 5. de Repub. c. 1. Bodin. l. 2. de Rep. c. 1. Fr. Patrū. lib. 1. de Instit. Reipub. tit. 4. & lib. 1. de regn. & reg. Institut. tit. 3. Lipsius 2. Polit. 2. Junius part. 1. q. 1. Hippolit. à Collib. in princip. c. 1. Lambert. Daneus lib. 1. Pol. c. 6. & c. Qvanqvam non negemus, jure dubiam videri *Arniseo l. d. sententiam Barclaji l. 3. contra Monarchom. dicentis c. 4. De eo quod sint tres formæ Rerumpublicarum, omnes Politici, aliis licet in rebus discordes, nullo excepto, & verbis & animis consentiunt. Quæ verò in contrarium ab aliis disputata sunt, facili negotio conciliari poterunt, scil. si adhibitis iis quæ supra ex quæst. 1 huc pertinere possunt, Status controversiæ probè attendatur, & Arnisei fundamenta porrò hoc uberrimè confirmantia, contraria etiam non pauca quibus hanc sententiam explicat, addantur ex lib. de Republ. in genere. c. 1. ubi vid.**

QUÆSTIO III.

An detur Respubi. mixta?

Negativam defendit *Bodin. l. 2. de Repub. c. 1. Heonon. disp. Polit. 9. Kirchner. disp. 2. de Repub. n. 5. Timpler. lib. 5. Polit. c. 2. q. 7. & alii non pauci, [confer Tholosan. l. 5. de Repub. c. 1. & Junium. qq. Polit.] urgentes passim mixtionis veræ proprietatem, majestatis indivisibilitatem &c. Verùm posthabitis hiscè asseri-*

mus mixtam omnino dari posse Rempubl. in qua jura majestatis distincta, distinctis attribuuntur statibus. Quod prob. 1. quia datur Majestatis distinctio, quam licet Bodinus & affectæ negent, omnitamen destituuntur fundamento, siquidem omne quod ex multis partibus est concretum distingvi potest rectissime. Talis verò est majestas, multis potestatibus (videl: ferendi leges, constituendi Magistratus, recipiendi ultimam provocationem, judicandi bella, cudendi monetam &c.) constans. 2. Ex ipsâ rei naturâ. Namq; v. g. summa dignitas potest esse circa Regem, cui ad præstandam obedientiam omnes obligantur; item potestas conscribendi exercitum, bellum gerendi & paciscendi cum externis ad salutem Reipub. item distributio præmiorum, jus imperandi tributa, cudendi monetam &c. Senatus verò iis rebus præfici potest. quæ maximè indigent prudentia, ut sunt judicia publica & leges de rebus extra statum Reip. ferendæ &c: Plebi verò cura ærarii publici & magistratuum creatio permitti potest. Quem commodissimum mixtionis modum judicat *Arnsæus c. 8. p. 135.* Et cum ipso *Heiderus c. 6. p. 986.* Unde quid de distinctione inmixtionem essentialem ac primariam; & accidentalem seu secundariam sentiendum sit, facile constat. Conferatur *Keckerman. l. 2. c. 1. Kirchner. disp. 3. § 4. Althus. c. 39. Clapmar. l. 5. c. 20. § 1. 6. c. 18. 19. 20. Prætor. sect. 3. Platon lib. 3. § 6. de LL. § lib. 8. de Repub. Cic. lib. 3. de LL. Contarenus de Republ. Venetâ, Monus in Utopiâ suâ. Machiavell. lib. 1. discurr. c. 2. Lipsius lib. 2. Polit. c. 2.* In specie verò de mixtione Monarchiæ cum Aristocratia vid. *Keckerman. lib. 2. Bl. c. 4. Althus. c. 18. Aristocratia & Democratia Aristot. 4. Polit. c. 8. 9. § Keckerm. lib. 2. c. 5.* Exempla verò mixtarum Rerumpub. ex *Justiniano, Polybio, Macrobio, Machiavello, Herodoto, Aristotele, Xenophonte, Cornelio Nepote, Livio, Plutarcho & aliis pluribus adducit Arnsæus, l. d. p. 136. seqq. & Heider. l. d. p. 986.*

Ex quibus ad argumenta contraria facilis est responsio videl. ad 1. respond. mixtionis naturam huic negotio non obesse demonstratum sufficientissimè & contra Bodinum evictum ab *Arnsæo & Prætorio d. l.* interim discernendos esse varios mixtionis modos, nec omnes simpliciter & indifferenter concedendos, facile damus.

mus. ad 2. respondetur, ei esse satisfactum per rationem assertio-
nis nostræ primam. ad 3. respond. idem jugulatum esse illud per
assertionis nostræ rationem secundam. Reliqua verò quæ *Bodi-
nus* & alii proferunt, quippe leviora, hisce prostratis sponte con-
cidunt.

QUÆSTIO IV.

An Monarchica gubernandi ratio præ- ferenda reliquis?

De variâ vocis Monarchiæ acceptione passim variâ anno-
tant Politici. Commodissima tamen ratio videtur, si cum *Excell.
D. Jac. Marin. Politic. p. 336.* distinguatur inter acceptionem hu-
jus vocis latiore & arctiorem. Illo modo quodlibet summum
unius imperium sive legitimum, sive illegitimum sit, adeoq; & ty-
rannicum includit. Hoc autem modo pro imperio unius legiti-
mo capitur, qui Monarcha speciatim dicitur. Vel Politicè, & sic
Monarchia est Respub. in unius legitimâ gubernatione rerum
summam constitutam habens. Vel Theologicè, pro latissimâ u-
nius in totum mundum vel maximas ejus partes jurisdictione.
Quomodo Turcam non esse monarcham constat, & quatuor so-
lum monarchias esse suo loco ostendunt Theologi. Conferatur
Helvicus in Synops. Histor. p. 3. ubi in hâc ultimâ significatione per
Monarchiam, inquit, nihil aliud intelligimus, quàm imperium in
mundo summum (inter omnia eminens) à Daniele præfigurâ-
tum, quod DEUS præ cæteris potentiâ instruxit & dignitate orna-
vit, ut cætera ad illud respiciant.

Sensus verò præsentis quæstionis est, an Monarchicâ guber-
nandi ratio pro ut Politicæ considerationis est, Aristocratix vel
Democratix sit præferenda. Pro negativâ pugnat *Petrus in Po-
lit.* Pro affirmativâ verò rationes XX. producit *Heiderus cap. 6.*
ibidemq; ad autoritatem *Aristotelis, Platonis, Xenophontis, Plutar-
chi, Senecæ, Herodoti, Stobæi, Dionysii Halicarnassæ, Dionis, Curtii,
Suetonii, Arriani, Volaterani, Pontani, Beroaldi, Thomæ, Erasmi, Pa-
tricii.*

ericii, Simanca, Rhodigini, Bodini, Casi, Tholosani, Junii, Lipsii, Arnaei, Kirchneri, Alibufii, Keckermanni &c. provocat, qui omnes eandem sententiam defendunt. Idem facit Pratorius p. 213. Schönborn. Bellarminus lib. 1. de Rom. Pontif. c. 2. & Gretserus. Hisce igitur omnibus in utramq; partem ventilatis asserimus, omnino Monarchiam quidem absolutè & in suâ naturâ consideratam non existentia accidentaria sæpenumerò vitiosissima, sed essentia & dignitatis intrinsecæ ratione statum manere perfectissimum, præstantissimum atq; laudatissimum (quod sanè rationes & autores citati probant uberrimè) interim tamen eandem in relatione & applicatione ad certam Rempub. & civitatem consideratam non statim esse simpliciter præferendam.

Quod prob. 1. quia aliud est imperium absolutè dignius ac præstantius, aliud verò ex collatione ad subjectum, quem admodum in aliis multa absolutè præstantiora, huic tamen vel illi subjecto minimè convenientia reperiuntur. scil. v. g. motus in orbem reliquis absolutè præstantior, non tamen ideò & homini conveniens est. 2. Quia oportet sagacem Politicum, corporibus civitatum convenientes inducere formas, cum non omnes omnibus sint statim accommodatæ. Hinc 3. rectissimè Aristoteles lib. 4. Polit. cap. 1. monet, ut non tantum quæramus optimam Rempub. absolutè, sed eam quæ optima sit in hac vel illâ civitate. Unde & lib. 6. cap. 7. Aristocratiam eo in loco constituendam censet, ubi opus est milite gravis armaturæ. Spectandum siquidem, ut illi, qui in armis exercentur, dignitatem in Repub. obtineant; neq; enim diu armati inermibus obtemperare solent, quippè qui cogi non possunt.

Atq; hinc non modò conciliatio utriusq; partis sententiarum est facilissima, verum etiam dijudicatio absurdissimæ disputationis Bellarminianæ, quod ex absoluta, quæ negari non potest, Monarchiæ præstantiâ eandem & Ecclesiæ deberi à rōwos concludit. Cujus consequentiæ vanitas erit evidentior, si ea, quæ ex Disput. 1. quæst. 5. hinc facere possunt, addantur. Imprimis verò quæ hac de re disputat. B. Meisnerus lib. 4. de LL. sect. 2. artic. 2. q. 1. p. 520. seqq. nec non part. 3. Philos. Sobr. pag. 345. Ubi

Ubi inter alia sufficientissime ostendit. De forma & modo regiminis facti non ex opinione Politicorum, sed ex natura principiorum Theologicorum esse judicandum: adeoq; à regimine Politico ad Ecclesiasticum, à Philosophico ad Theologicum, ab Aristotelico ad Apostolicum nullam esse consequentiam. Quae de re suo loco Theologi. vid. Gerhard. de magistr.

S. 133.

QUÆSTIO V.

An Monarchia Dyarchiam & Triumviratum complectatur?

Sensus quaestionis est, num quando duo aut tres imperatores simul ad clavum Reipubl. sedent v. g. quando Diocletianus sibi collegam adjunxit, pari potestate, Maximianum, num reginem maneat monarchicum? *Negandum videtur* 1. quia repugnet monarchia. 2. ejusq; definitio, adeoq; ipsa natura & propria ratio. 3. cæteraq; requisita singula 4. Utilitas publica *Confer quest. anteced.* Verum non obstantius hisce *asserimus*: Ubi cum imperantes subordinati sunt, ita ut ab uno summo Imperatore dependant alii Monarchiam salvam manere, Dyarchiam ejusmodi vel Triumviratum nequaquam excludent. *Quod prob.* Ex ipsa monarchia definitione & requisitis *vid. quest. præced.* sufficit enim si unus cum summâ potestate imperat. Unde nihil obtinere rationes contrarias manifestum est. *Nam ad* 1. 2. & 3. *Respond.* valere eas tantum de ejusmodi polyarchia ubi inter imperantes dividitur imperium, ut v. g. si Antonius Orienti solus præsit, Augustus occidenti, Lepidus Africa &c. Arg. 4. per se planum est, *Confer Kirchner. Diss. 14. & Chronic. Philip. lib. 3.*

QUÆSTIO VI.

An status Imperii Romani sit

Monarchicus?

Videtur Negandum 1. Ob administrandi modum Aristocraticum. *vid Bodin. de Repub. cap. 2. n. 189. Kirchner. diss. 3. de*

B

Repub.

Repub. §. 7. Obrecht de Regal. tit. 12. 2. Ob Collegiū Electoralis in electione intentionem de qua ita Moguntinus in electione Caroli V. apud Schleidan. p. 20. Illa (de R. Gall. Francisco) ad Monarchiam spectant, nobis autem imprimis est Aristocratia retinenda.

3. Ob excell. virorum ad experientiam provocantium consensum. Sic enim Baurmeister de jurisdic. lib. 1. c. 5 §. 47. Post mortem Caroli M. constituitur Aristocratica gubernandi ratione Imperatori non πτω βασιλεία, multo minus dominatus omnibus numeris absolutus, sed βασιλεία κατὰ νόμον, i. e. principatus Aristocraticus, legibus certis definitus concessus est. Confer & Schönborn l. 1. Polit. c. 16. inter alia dicentem: Quis statum Romano-Germanici Imperii simplicem statuat? annon ex Aristocratiā & Monarchiā mixtus est, in quo tamen praeponderat Monarchia. Add. Daniel. Otto de jure publ. p. 96. Bodin. Meth. Histor. c. 6. & lib. 2. de Repub. c. 6. Verum hisce suo loco relictis asserimus: statum Imperii Romani Monarchicum omnino esse, quoniam Aristocratiā temperatum. vid. Excell. D. Jac. Mart. l. 2. Polit. p. 1063. Quod operosa probatione haud indiget, cum omnes rationes, quas Reinking. de regim. & alii Bodino hac in parte opponunt, suo modo huc referri possint. Quibus add. Gerbardus de Magistratu §. p. 139. contra Lactantium lib. 7. Institut. c. 15. nec non contra Judaeos hodiernos demonstrans, monarchiam Romanam usque ad finem mundi esse duraturam. Unde ad argumenta opposita facilis erit responsio, si i. suo modo huc accomodemus illam, quam in negotio electionis adhibet distinctionem Excell. D. Jacob. Mart. lib. 2. Polit. p. 345. inter electionem eam, quam eligentes majestatem retinent tanquam Domini proprietarii & tantum Regi electo concedunt gubernationem sive administrationem; & inter eam electionem, quam eligentes non tantum gubernationis potestatem attribuunt Principi, sed insuper totam ipsi majestatem & absolutam potentiam secundum regni jura committunt. Ibi Aristocrat. hic verò Monarchiam esse facile apparet. Confer verba Valentini Imperat. apud Sozomenum lib. 6. Histor. Eccles. c. 6. milites, à quibus electus erat, ita alloquentis: Me ad imperandum deligere, à quibus milites, penes vos erat, sed cum jam à vobis delectus sum, vos, qui meo jam imperio subjecti estis, conquirere; Me autem, utpote Imperatorem, quid agendum sit, considere.

considerare decet. 2. Plura huc facientia videri possunt apud Rein-
king. d. l.

QUÆSTIO VII.

An Imperium Romanum appelletur rectius Germanicum?

Swadere hoc videtur. 1. ejusdem Imperii à Romanis ad Germa-
nos translatio, vid. Flavius & Bellarm. lib. de transl. Imperii. 2. Se-
des Imperatoris non Romana, sed Germanica. 3. Finis ejusdem,
quo non tam Romani quam Germani gaudent, &c. Verum non
obstantibus hisce asserimus: Imperium nostrum rectius Romanum
appellari quam Germanicum, idq; præsuppositis iis, quæ ex quest. 6.
huc spectare possunt, facile probamus, 1. ex Imperatorum facto, se
non Germanos sed Romanos Impp. appellantium in Romani Im-
perii recessibus & passim. 2. ex ipsorum hostium testimonio. Nam & à
Turcarum Imperatore Romanorum Imperator salutatur, teste
Nic. Reusn. lib. 10. Epist. Turc. 3. ex subditorum titulo. Romanorum
itidem Imperator est. E. & Imperium haud desit Romanum. vid.
Arumæ discurs. jur. publ. 2. Daniel Otio. c. 5. Buxtorff. dissertat. ad A. B.
concl. 2. 4. Ex signi proprio, ejusdemq; convenientia cum signato. In-
signia etenim veterum Imperatorum (Aquilam) hodieq; gestat
Imperator, Ergò aut injustè, quod absurdum; aut justè, adeoq; &
signatum. Imperium videl. Romanum ei non denegandum. Ulti e-
nim nomina imponuntur ad homines dignoscèdos, ita & insignia
ad agnoscendas familias & successiones veras faciunt: cum per
signum cognoscatur signatum. 1. quod si neg. ff. de peric. & commo-
do rei vendit. Ex quibus ad rationes contrarias ultrò se offerri respon-
sio, videl. ad 1. & 2. quòd Imperium aut includatur aut circum-
scribatur loco unico, aliàs enim translata sede Constantinopolin
idem potuisset objici. Cùm tamen Imperatores illi nequaquam
Romano titulo sese abdicarunt, quòd docent eorum rescripta. vid.
imprimis l. si quando. 35. C. de inoffic. testam. ubi Imperator Justinianus
ad A. Julianum præfectum, Prætorii scribens, inter alia dicit: Neg.
enim credendum est, Romanum Principem, qui jur. auctur hujusmodi
verbo totam observationem testam. &c. velle everti. Tertium verò
ex dictis spontè cadit.

QUÆSTIO VIII.

An translatio dignitatis imperialis à Grecis ad Romanos per Pontificem facta sit?

Quanto conatu affirmativam defendat Bellarminus, tres illi libri ejusdem de hâc materiâ satis ostendunt, in quorum primo ostendere conatur Romanum Imperium à Grecis ad Francos summi Pontificis autoritate translatum per capita XIII. In altero: Imperium Romanum à familiâ Caroli M. gente Francorum ad familiam Ottonianam gentem Saxonum Summi Pontificis autoritate transisse per capita IV. In tertio: Septem Electores Imperii Summi Pontificis autoritate à Gregorio V. potissimum institutos esse per capita IV. Statum verò controversiæ lib. 1. cap. 4. §. 2. hoc modo formare videtur: Leonem Tertium Pontificem Maximum aut solum, aut præcipuum & primarium autorem hujus translationis fuisse, ejusq; Germanicam rationem Imperium acceptum retinere debere. Verùm hisce omnibus non obstantibus asserimus: Pontificem Maximum transferre Imperium à Grecis ad Romanos nec potuisse, nec etiam de facto transulisse. Quod antequam probemus, præsupponimus tanquam verissimam, quæ hâc de re ex probatissimis Dôctoribus *Mattias Flacius Illyricus*, quem à Bellarmino nequaquam esse sufficiens refutatum [ut quidem ipse putat, undè non modò in proemio librum Flacii vocat mendacissimum, sed etiam horribilia mendacia ipsi tribuit lib. 1. de translat. c. 2. §. 10. & ibid. §. altera ratio, dicit: Flacio certum esse, millies potius mentiri & mendacia jurejurando confirmare, quàm Lutherum deserere] patet vel ex eruditissimo *Arnolphi tractatu*, quem Bellarmino opposuit. His itaq; præsuppositis probamus nostram thesini, ex facti impossibilitate. Quod enim Leo Pontifex nunquam in suâ potestate habuit, illud dare alteri haud potuit, at verò nec in Italiam, nec in urbem ipsam imperium habuit. E. Minor patet ex veritate Historiâ quæ comprobat, quod maximam Italiæ partem tenuerit *Desiderius*. Imò ipsius Leonis quærela ad *Carolû* ostendit, quod in urbe vix locû ipse habuerit. Idem cõfirmat *legatio Adriani*, qui antecessor erat Leonis, ad *Carolû*, ubi supplex orat, ut se & urbem

contra

contra Desiderium defenderet. vid. autores supra citati. 2. ex manifesta contraria opinionis falsitate. Non enim à Solo Pōtifice, sed à Senatu, Clero, Populoq; Romano Carolum Imperatorem designatum esse testantur Historici. Sic enim Aventinus: Cum mulier Constantinopoli imperaret, quod in auditum esse videbatur, putabant Romani se potestatem habere & jus eligendi Casarem, quod imperium ex ipsis esset & nominaretur. Tenebat autem Carolus omnes provincias, quæ ad urbem Romanam pertinebant. Itaq; A. C. 801. Leo Papa, Senatus & Populus Romanus illum designabant Imperatorem. Ita Marianus Scotus: Carolus hoc tempore à Romanis Augustus appellatus. Ita Sigebertus: Romani uno omnium consensu Carolo Regi imperatorias laudes acclamant, eumq; per manum Leovis coronant. addatur Onuphrius qui dicit: Cum primum Imperator & Augustus renunciatus fuisset à Rom. Pontifice ungebatur, aureoq; diademate coronabatur &c. Ad argumenta Bellarmini ab autoribus ante citatis sufficientissimè est responsum quibus addi potest Oratio Job. Garseni de Pontificiâ Imper. Coronatione. Simon Schar dius in Polit. imper. & Schönborn. lib. 5. Politic. cap. 4. Reinking. Summa: quicquid hâc in parte fecit Papa, non jure, sed de facto accidit, per meram πολιτεία νοσόνν: Translatio siquidem imperii est actus jurisdictionis & potestatis Politicæ, proindè hâc destitutus (quod de Pontif. Rom. fatetur Tannerus) illam exercere nequit. vid. Necessaria depulsio pag. 104. Quando ergo interdum translatio Imperii eidem tribuitur (ut à Luthero in præfat Apocalypf. German.) intelligendum, quod transtulerit κατὰ δόξαν potius quam κατὰ ἀληθείαν, adeoq; ἀφ' ἑσυχονίας potius & οἰουμένως, intercedendo, urgendo populum &c.: & διακονῶνς ungendo, & Imperatorum electum declarando, manifestando, quam ἐπερυετινῶνς; de opinione & facto, non autem de jure & veritate, cum quod quis non habet alteri dare nequeat. Quæ verò ibidem de Electorum origine disputat. facile d'judicari poterunt ex iis quæ hâc de re habet. Limneus de jure publ. & Daniel Otto pag. 157. seqq. Alstedius Encycloped. pag. 2663. Reinking. Schönborn. lib. 5. Polit. cap. 32. Buchholz. pag. 300. & Necessaria depulsio ab Excell. D. Wilhelmo Lysero edita pag. 216. addatur innocentia Lutherana Hunnii contra

Tannerum. Atq; ex his obvia quoq; est *responsio ad cognatam quaestionem. Cur Sacrum & sanctum dicatur Romanum Imperium* videlicet nequaquam ab Autore Rom. Pontifice, sed 1. ab Autore Deo sanctissimo. 2. à Christo Sancto sanctorum, in eodem nato. 3. à sanctæ Ecclesiæ, cui domicilium præbet, habitaculo. 4. à Majestatis sanctæ i. e. inviolabilis proprio. 5. à sanctorum sive inviolabilium legum officio. *Vid. Theologi Saxonici in Apologia p. pupilla pag. 995.* Item ad alteram: *An vi solius electionis Imperator talis sit, an verò demùm subsequat à Papali coronatione.* Prius enim affirmandum esse non modò superior. ostendunt, verum etiam prolixè hæc de re disserentes *Arumæus discursus 2. ad A. B. ð. 20. & disc. jur. publ. 3. Buxtorff. disp. ad A. B. ð. 88. Anton. Coler. disp. de jur. Imper. German ð. 6. Wendland. in disertat. Cathol. pag. 133. Paurmeister lib. 2. de jurisdic. cap. 4. Daniel Otto de jure publ. cap. 10. Confer Gerhard. de Magistratu §. 82.* Tandem ad illam quoque: *an Imperator rectè dicatur totius mundi Dominus, affirmativè respondendum, ex iisdem constat, ita tamen ut distinguatur inter actualem omnium populorum in individuo subjectionem, & inter Synecdochiam locutionem totum pro parte capientem.* videatur *Paurmeister. lib. 2. part. 1. cap. 1. Arniseus de jure Majestat. lib. 1. c. 2. Daniel Otto cap. 6.*

QUÆSTIO IX.

An Monarchia ex libidine Dominandi & ambitione orta?

Afferendum videtur. 1. Propter experientiam vid. de Nino, Cyro, Dario, Alexandro M. Julio Casare &c. Justinus, Curtius, Arianus, Livius &c. 2. Ob repugnantiam cum animo bono composito atq; modesto. Confer. Gerhard. de Magistrat. §. 28. seqq. 3. Ob facti iniquitatem. 4. Ob dignitatis humanæ paritatem. Confer. Gerhard. l. d. §. 53. seqq. Verum non obstantibus hisce *asserimus: Monarchiam cum vitiis & sceleribus gravissimis ratione existentia sue sæpenumero quidem inveniri conjunctissimam, in se tamen longè aliud & sublimius principium, summum videlicet Monarchiam agnoscere. Cujus probationes accumulare hæud optus est, cum pleraq; pro*
asser.

affirmat. questionis 4. adducta, suo modo huc referri possunt. Ex quibus non, modò ad argumenta opposita facilis erit responsio, vel unicâ inter rem ipsam & adjunctam malitiam adhibiti distractione: verùm etiam cognata questionis patebit decisio. Num & quaterus homini nondum malo Monarchia repugnet vel secus? Vid. quæ huc pertinent. ex Diss. I. quæst. 7. & 8.

QUÆSTIO X.

Num ad causam efficientem Monarchia omnia eidem connexa referenda sint?

Affirmativam svadet Metaphysicus canon: Causa cause est causa causati. Verum eundem nequaquam ob stare dicimus quo minus asserimus: Connexa Monarchia bona rectè quidem ad causam ejusdem efficientem referri, mala verò ob accidentariam concomitantiam aliis causis qua in agendo deficere possunt assignanda, nequaquam verò ad universalem causam referenda esse. Quod facile prob. quia id quod agit, propterea non statim de defectu participat. Unde ad oppositum canonem respondetur, eundem malè applicari. Quia non de accidentali sed de essentiali modo & per se subordinatis loquitur, nec de defectibus causato adherentibus, sed de causato propriè dicto, adeoq; perfectivo, non verò destructivo.

QUÆSTIO XI.

An legitimis Monarchiam &c. obtinendi modis annumeranda sit electio?

Varios esse modos ad dominium perveniendi, Illicitos alios & illegitimos, alios verò legitimos & licitos, constat. Hi verò ad tria revocari solent capita principalia, ad electionem videl. Successionem & justam occupationem. De priori hoc loco quæritur. Cui non pauca argumenta opponi possent ex Bodino l. 6. de Republ. cap. 5. Tholosano. lib. 7. c. 4. Lipsio lib 2. Polit cap. 4. Illistamen posthabitis asserimus: Electionem, sive ea à superioribus, sive ab inferioribus fiat, & hæc vel ab omni populo, vel à proceribus & optimatibus omninò legitimum esse Monarchiam &c. obtinendi modum. Quod ipsum
pro-

probare hæud opus est, cum rationes apud autores dictos non
paucæ habeantur, quæ suo modo huc referri possunt. Ex quibus
insuper *ad contrarias ibidem adductas responderi potest facillimè.*
Siquidem omnes illæ thesin præsentem non tangunt directè, sed
solum electioni cum successione comparatæ opponuntur.

QUÆSTIO XII.

An omnes electionis modi approbandi?

Negativa patet ex questione antecedente, ubi legitimos ab illegitimis modis distinximus. Interim asserimus: modos Electionis legitimos supra enumeratos omninò esse approbandos, in quantum 1. piè. 2. liberè 3. prudenter & circumspèctè ab eligentibus adhibentur; in aliis verò accidentarium abusum à re ipsa probè esse disjungendum. v. g. Electio fieri potest vel per suffragia ac vota, eaq; vel planè libera, vel ad certum quondam ordinem ac personas legibus restricta. Conferatur oratio Electoris Moguntini apud Schleidan. l. i. ad An. 1519. ex aurea Bullæ constitut. differentis. Num verò etiam sortem &c. adhibere deceat, de eo in seqq. suo loco videb.

Humanis. & Doctissimo Dn, Respondenti,
Philosophiæ Practicæ cultori induitrio,
Sympatriotæ dilectissimo

PRACTICA Virtutis natura est. praxis abundè
Cernitur. hæc etenim præmia summa parat,
Hanc porrò pergas virtutis pergere praxin,
Præmia namq; tibi centuplicata parat,

Gratulab. f.

PRÆSES.

05 A 311

ULB Halle

3

004 209 80X

Sb

1077

Inches
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

5
m Politica-

scontrover-

ntium,

T A

L. A.

orali ad Albim

nia

I D E

OLEARIO

s, Facult. Philo-

juncto

ndam proponit

RUS Hallens. Saxo,

ad diem 25. Junii

utinis,

ERQÆ,

STOPHORI Siegel.

XXXVI.

